

ADVIES 11

Datum	16 december 2015
Onderwerp	Gefaseerde invoering Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Kenmerk	20151216 – Advies 11

Wanneer en hoe kan de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen het beste worden ingevoerd?

Vanuit diverse partijen komt het verzoek om meer duidelijkheid te verschaffen over het moment van inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en het kenbaar worden van de eisen die gaan gelden. Deze duidelijkheid is om meerdere redenen van belang:

- Zonder duidelijkheid over een datum blijft een deel van de marktpartijen en gemeenten afwachtend.
- Partijen die wel bezig zijn met de voorbereiding op het nieuwe stelsel hebben het gevoel te maken te hebben met een 'moving target': hoe gaat het er uit zien, waar moet ik me op voorbereiden?
- We ontvangen signalen dat een aantal gemeenten nadrukkelijk bezig is haar BWT 'af te bouwen', vooruitlopend op de Wkb.
- De Toelatingsorganisatie (TO) dient tijdig gereed te zijn. Dit vergt een goede timing omdat er toegelaten instrumenten moeten zijn en kwaliteitsborgers die daarmee mogen en kunnen werken alvorens marktpartijen de kwaliteitsborging kunnen overnemen van gemeenten.

1

Naast bovenstaande punten is het wenselijk om een planning en tussenliggende mijlpalen neer te leggen die partijen meer duidelijkheid geven en de angst wegnemen dat 'alles veel te snel wordt ingevoerd'. De planning moet partijen voldoende duidelijkheid geven voor hun voorbereiding op het nieuwe stelsel. Een planning die recht doet aan de toezegging van minister Blok om het stelsel zo spoedig mogelijk in te voeren, maar niet ten koste van de kwaliteit.

De in dit advies genoemde data zijn afhankelijk van de politieke besluitvorming in de Tweede en Eerste Kamer. Pas na goedkeuring door beide Kamers staat de planning en inhoud van de wet vast.

Overwegingen bij de fasering van de inwerkingtreding van de Wkb

Start van de Toelatingsorganisatie versus de start van de kwaliteitsborgers

Pas nadat de TO formeel in werking is getreden kunnen instrumenten worden beoordeeld en toegelaten tot het stelsel. Vanuit iBK en BZK kan het nodige voorwerk worden gedaan in de beoordeling van die instrumenten aan de vereisten in de wet. Alsnog zal er echter enkele maanden moeten zitten tussen de start van de TO en het moment dat private partijen de kwaliteitsborging gaan uitvoeren. Op basis van gesprekken met instrumentaanbieders – die na toelating hun kwaliteitsborgers moeten 'erkennen' voordat met het werk gestart kan worden – constateren wij dat er minimaal 3-6 maanden tussenruimte moet zijn. iBK adviseert een tussenruimte van 6-12 maanden aan te houden.

Aanpassingen in de gemeentelijke organisatie

Aan de kant van gemeenten moeten diverse procedures worden aangepast, inclusief bekrachtiging hiervan door de gemeenteraad. Het gaat hierbij vooral om werkprocessen voor intake en afhandeling van aanvragen en de bijbehorende software. Daarnaast moeten gemeenten hun legesverordeningen aanpassen op de nieuwe categorie 'Bouwbesluittoetsvrije bouwwerken', Gevolgklasse 1 en op nieuwe tarieven voor de overige omgevingsvergunningen voor het bouwen. Dit gebeurt in samenhang met de jaarlijkse begrotingsbehandeling. Het is daarom wenselijk het nieuwe stelsel te starten met ingang van 1 januari en niet gedurende een jaar.

Samenloop Omgevingswet

In aansluiting op het vorige punt wordt van verschillende kanten – ook vanuit de stuurgroep – gevraagd of gelijktijdige inwerkingtreding van Wkb en de Omgevingswet niet wenselijk zou zijn. Dit maakt dat alle aanpassingen bij gemeenten in één keer kunnen worden doorgevoerd. De Omgevingswet is formeel gepland in werking te treden in 2018, maar gezien de complexiteit is de kans op uitstel zeer reëel, waarbij lastig is in te schatten wat de uiteindelijke inwerkingtredingsdatum zal worden. Om die reden wordt geadviseerd niet uit te gaan van gelijktijdige inwerkingtreding.

“We zijn er nog niet klaar voor, het gaat allemaal te snel”

Van gemeenten – maar ook van marktpartijen – ontvangt iBK dit signaal. Gezien de snelheid waarmee de markt zich voorbereidt, is het zeker denkbaar dat er per 1-1-2017 onvoldoende capaciteit (instrumenten en kwaliteitsborgers) beschikbaar is voor de bouwprojecten die onder Gevolgklasse 1 vallen. Het probleem zal niet bij de woningbouw liggen, maar met name in de utiliteitsbouw en (projectmatige) verbouw. Zoals eerder aangegeven zal het noemen van een datum de voorbereiding weliswaar versnellen, maar naar wij denken onvoldoende om uit te kunnen gaan van 1 januari 2017.

Advies voor fasering inwerkingtreding Wkb

Gezien de signalen van direct betrokken partijen en de benodigde voorbereidingstijd van partijen acht iBK het noodzakelijk om een realistische planning voor de inwerkingtreding op te stellen. Evenwel is het noemen van een vaste datum vanwege de nog aanstaande behandeling in de Tweede Kamer niet mogelijk. Om die reden adviseren wij – met in acht name van de politieke besluitvorming – om uit te gaan van de volgende planning en fasering (zie de schematische planning hierna):

1. Uitgaande van een toezending van het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer begin 2016 kan de behandeling plaatsvinden rond de zomer. De behandeling door de Eerste Kamer kan dan na de zomer plaatsvinden.
2. Om een start van de Toelatingsorganisatie vanaf 1 januari 2017 mogelijk te maken, moet vanaf de zomer begonnen worden met de voorbereidende werkzaamheden. Naast het inrichten van de organisatie zelf kan tevens een start gemaakt worden het (pro forma) beoordelen van instrumenten.
3. Geadviseerd wordt om op 1 januari 2017 – of zo snel als mogelijk erna – een deel van de Wkb in werking te laten treden: de bepalingen met betrekking tot de Toelatingsorganisatie, de BW-

maatregelen en de Bouwbesluittoetsvrije bouwwerken. De Toelatingsorganisatie kan dan formeel starten met haar werkzaamheden: beoordelen en toelaten van instrumenten.

4. Geadviseerd wordt om de overige bepalingen op 1 januari 2018 in werking te laten treden. Vanaf dat moment wordt het voldoen aan het Bouwbesluit 2012 voor Gevolgklasse 1 beoordeeld door kwaliteitsborgers. Aangezien dit voor alle partijen voldoende voorbereidingstijd biedt, is een splitsing van Gevolgklasse 1 naar onze mening niet meer noodzakelijk.
5. Zoals eerder door het ministerie van BZK aangegeven, zal de werking van het nieuwe stelsel nauwlettend worden gevolgd zodat na 3 jaar een evaluatie mogelijk is. De inwerkingtreding van de Gevolgklassen 2 en 3 vindt na die evaluatie plaats.

